

ATARAXIA

Veikia pasirodymo tvarka

ANDRIUS GLUOSNIS

PONIA

PATARNAUTOJAS

MR. SMITH

MR. JOHN

MR. BROWN

IZAOKAS

Scenoje stolas, kėdės, langas su pinučiais. Ant sienų plakatai su gražiais ir nelaimingais žmonėmis, daugiausia vaikais, kurie, prisišlieję prie motinų, dekoratyviuose skuduruose žingsniuoja pro raudoną parašą: „Help!“ Į sceną įeina maloni žilagalvė PONIA ir ANDRIUS GLUOSNIS, viduramžis vyras. PONIA padeda ant stalo pluoštą popierių ir atsisėda. Ji rašo, besikalbėdama su GLUOSNIU.

Vakarėja

PONIA. Čia bus patogiau. Sėskite.

GLUOSNIS (*tebestovėdamas*). Aš nežinau, ar čia tikrai patogiu.

PONIA. Mes labai atsiprašome. Deja, mūsų jaukiausias kambarys. Vis dėlto malonėkite atsisėsti. (*GLUOSNIS sėda*) Taigi, kuo galiu patarnauti? (*Ji šypsosi įstaigine šypsena ir kalba įstaiginiu maloniu tonu*)

GLUOSNIS (*mėgdžiodamas PONIOS toną ir šypseną*). Taigi, aš ir pats ne per daug žinau, kuriuo reikalu čia atvykau.

PONIA. Nenusiminkite. Jūs ne pirmasis. Tikiuosi, kiekvienu atveju, jūs nujaučiate savąjį reikalą?

GLUOSNIS. Maždaug. Tačiau aš ne per daug pasitikiu savojo nujautimo autentiškumu. Atvykau čia, nes paklausiau vieno senio patarimo; mudu prasėdėjome daugelį valandų pakelyje prie Halsey Street ir išgėrėme nemažai blogos degtinės. Kai pragėrėme paskutinius pinigus, anas gerbtinas senelis pasakė adresą, ir aš įsėdau į autobusą.

PONIA. Puiku. Atseit jūs atvykote savanoriškai?

GLUOSNIS. Taip atrodo.

PONIA. Puiku, tikrai puiku.

GLUOSNIS. Ačiū. Tokiu atveju aš leidžiu sau dalinai paaiškinti šią, sakykime, keistoką situaciją. Štai – mudu skiria stolas, ir vis dėlto pajėgiame vienas su antru bendrauti. Ar jūs, gerbiamoji ponia, bent dalinai suvokiate, ką aš norėjau, kad ir ne per daug suprantamai, išreikšti?

PONIA. Savaiame suprantama.

GLUOSNIS. Dar kartą dėkoju. Jums, be abejo, žinomas Izaoko vardas? O taip, aš suprantu, man nedera jums priminti paprasčiausius įvykius iš Šventojo Rašto. Kiekvienu atveju, aš manau, įkalkuliuojant į Naująjį Įstatymą, šiais Anno Domini metais ir šią puikią pavasario dieną – – – Kokie žali lipnia žaluma jūsiškio parko medžiai! Kiekvienu atveju, bet koks ieškojimas, sakysime, manasis ieškojimas, visados gali būti paremtas senomis knygomis, kaip tas visados senas ir jaunas pavasaris! (*Jis patetiškai ištiesia ranką lango linkui*)

PONIA. Jūsų įvadas kone matematiškai precizuotas. Jūs jį vykusiai sujungėte su kosminiu tvarkaraščiu. Ar aš galėčiau paprašyti keleto faktų, detalių, idant jūsų peticija įgytų labiau simetrinę konstrukciją? Kaip pas senovės graikus, pavyzdžiui?

GLUOSNIS. Žinoma, žinoma. Teisingai. Kaip pas senovės graikus. Ar ne nuostabiai jie buvo sutvarkę universą? (*Jis išsitraukia iš kišenės pailgą voką, pamuoja juo PONIAI prieš nosį, įsikiša atgal*) Šis pats svarbiausias. Be to, aš turiu liudininkų New Yorke. Paskutiniai bene bus – – – Valandėlė! O taip, du Metropolitanano muziejaus prižiūrėtojai, likerštorės savininkas, labai panašus į amebą, aš net išdrįščiau manyti, bene jis bus reinkarnacinė ameba, mat indai susipainiojo ne tik su Buda, bet ir su vakarietiškais vėjais – – – Toliau – – – Taigi, dar malonus pilietis iš trečiojo aukšto, jis šūktelėjo „goddamn bastard!“, kai nukritau ant laiptų. Pagaliau moteris ar mergaitė baltais rūbais, bet aš ne per daug prisimenu, ar ji man, ar aš jai ką nors esu pasakęs. Tai turbūt ir viskas.

PONIA. Širdingai dėkoju. Lukterkite valandėlę, kol aš painformuosiu savo viršinininkus.

GLUOSNIS. Žinoma, žinoma. Mielai luktersiu.

PONIA (*surenka popierius ir išsineina tardama*). Jauskitės kaip namie.

GLUOSNIS pasėdi, atsikelia, eina prie lango, stebi anapus valandėlę, pavaikščioja. Pagaliau sustoja ir pradeda gimnastikuotis. Jam besigimnastikuojant, įeina PATARNAUTOJAS, stambus negras pilka uniforma, ir atneša lėkštutę su serbentų uogiene. Padeda ją ant stalo

PATARNAUTOJAS. Valgyk.

GLUOSNIS (*nustoja gimnastikavęsis*). Prašau?

PATARNAUTOJAS. Valgyk.

GLUOSNIS (*apžiūrėjęs uogienę*). Aš nemėgstu serbentų uogienės. Mane dar mažą purtė nuo serbentų uogienės.

PATARNAUTOJAS. Tau gi buvo pasakyta: jauskis kaip namie. Valgyk, aš neturiu laiko.

GLUOSNIS paklūsta, atsisėda ir skubiai su pasišlykštėjimu suvalgo uogienę. PATARNAUTOJAS stovi šalia. GLUOSNIUI bebaigiant, PATARNAUTOJAS išplėšia jam iš rankų lėkštutę, šaukštelį ir išsineina

GLUOSNIS. Kvailas reikalas. Visiškai kvailas reikalas. (*Šluosto ranka burną*) Ir skonis sumautas. Ką gi man veikti, kol ateis – – – kas? Ką aš žinau, kas čia ateis. (*Dainuoja*)

*Juokis, pajace, savo meilę praradęs,
Juokis, nors plyštų tau iš skausmo – – –*

Prastai skamba. Čia ne vonios kambarys. Gal ką nors liaudiško? (*Dainuoja*)

*Siuntė mane motinėle
Į jūreles vandenėlio,
Į jūreles vandenėlio.
Man besemiant vandenėlį,
Ir atplaukė juods laivelis,
Ir atplaukė – – –*

Įeina PATARNAUTOJAS su patefonu, pastato jį ant stalo

PATARNAUTOJAS. Susičiaupk! (*GLUOSNIS nutyla*) Dabar pasiklausyk muzikos. (*Ijungia patefoną, pasigirsta labai karingas maršas. PATARNAUTOJAS patenkintas klausosi, diriguodamas ranka. Staiga išjungia patefoną*) Pakaks. (*Paima patefoną ir išeina*)

I kambarį įeina MR. SMITH. Jis dailiai apsirėdęs, malonios išvaizdos

MR. SMITH. Gera diena. Aš esu misteris Smith. (*Sveikinas*)

GLUOSNIS. Malonu. O aš – Andrius Gluosnis. Angliškai – Andrew Gluosnis. Dži, ei, jū, o, es, en, ai, es. Gluosnis – toks medis lietuviškai. Gluosniai auga sau nusvirę ties mauruotais tvenkiniais, ir jaunos mergaitės jiems išpasakoja savo vargus. Bent taip įvykdavo seniau. Gluosnis suponuoja elegišką liūdesį ir kitokias pavargusios egzaltuotės apraiškas. (*Pauzė*) Kodėl – aš buvau priverstas suvalgyti serbentų uogienės lėkštutę? Aš jos neapkenčiu.

MR. SMITH (*šypsodamasis*). O, atleiskite. Mūsų patarnautojas kiek keistokas. Sakyčiau, nekaltai keistokas. Mes jam atleidžiame jo mažičius nuklydimus, nes jis mums parankus kitokiais atvejais. Tikiuosi, misterį Gluosnį, ir jūs jam atleisite?

GLUOSNIS. O taip, taip. Aš jau atleidau.

MR. SMITH. Labai dėkui.

I kambarį įeina MR. JOHN ir MR. BROWN. MR. JOHN žilagalvis, profesoriškos išvaizdos. MR. BROWN nejaukių aštrių bruožų, raginiais akiniais. Juodu, kaip ir MR. SMITH, apsirėdę universitetine elegancija

MR. JOHN (*spausdamas GLUOSNIO ranką*). Labas. Esu misteris John.

GLUOSNIS. Andrew Gluosnis. Dži, ei, jū, o, es, en, ai, es.

MR. BROWN (*nespausdamas GLUOSNIO rankos*). Esu misteris Brown.

GLUOSNIS. Malonu. Andrew Gluosnis. Dži, ei, jū, o, es, en, ai, es.

MR. JOHN. Puiku. Sėskimės. (*Visi sėda*) Manau, pradėsime. (*Jo kolegą linkteri*)

MR. SMITH. Mes labai džiaugiamės, kad jūs atvykote. Mes perskaitėme jūsų peticiją, ir mūsų dideliu pasitenkinimu – ji inteligentiška ir originali. Mūsų vyresnysis kolega, misteris John, įves jus į, taip sakant, intelektualinį situacijos aspektą. Prašau, misterį John.

MR. JOHN (*išsitraukia šilkinę nosinaitę iš šoninės švarko kišenaitės, elegantiškai perbraukia ja savo lūpas, įsideda atgal. Kalba akcentuodamas logiškus kirčius*). Kaip jums žinoma, įvairios staigmenos netenka savo *prasmės*, jei jos kartojasi *prasingais* intervalais. Tai yra abstraktus teigimas, tik – – – jį pailustruoti visados surastumėme pakankamai pavyzdžių; Jei jūs dvidešimt kartų per dieną pajusite erdvės baimę, jūs pagaliau *pavargsite*, ir dvidešimt pirmasis kartas, kartoju – pirmasis, jau *nebevargins* jūsų. Arba. Dvidešimt kartų *nusišovęs* bunkery, jūs panorėsite grįžti į praeitį ir išdrožti ugningą kalbą Reichstage, atsimindamas, kad pasaulinis karas dar *nėra* prasidėjęs. Aš ir nemanau jūsų varginti ilgaus išvedžiojimais ir pavyzdžių gausybe. Aš tik noriu pabrėžti, kad mūsų sistema yra paremta dirbtinio pasikartojimo metodu. Ar tik ne La Fontaine'as, girdėdamas, jog kažkas apgailėstauja dėl likimo pasmerktųjų, nugramzdintų į pragaro liepsnas, tarė: „Tikiuosi, jie pripras ir pagaliau jausis kaip žuvys vandeny“. Jūs esate inteligentiškas žmogus ir suprantate šio sąmojo įtikinamą, neišvengiamą ir labai jau viltingą finalą. Savaiame suprantama, kad jūs pats gal nepajėgsite, gal nenorėsite, gal pavargsite pakartoti daugelį kartų tai, kas ne per daug maloniai jus nuteikia. Kitaip sakant, pavargsite stengtis iš paskutiniųjų, kad tame *viltingame* finale pasijustumėte tikrai ir *beviltiškai* pavargę. Čia mes ir ateisime jums į *pagalbą* ir su jūsų *pagalba* bandysime jus privesti prie epikūrinės ataraxijos, jei senovės graikų *apriorinius sprendimus* būtų galima pavadinti vakarinės civilizacijos *brandžiu pramatymu*. Nenorėdamas jūsų varginti giliai išbandyto ir išgyvento metodo galimais ir pasekmėmis, tikiuosi, mano kolegą man pritars – – – [*MR. SMITH linkteri*] – – – dėkui – – – tenorėčiau pažymėti, kad *galutinis galas* arba *negalutinis negalas*, *taip + taip* tėra *vienas taip*, panašiai ir *ne + ne* tėra *vienas ne*, taigi, galutinė formulė

priklauso nuo jūsų vieno, nes, mūsų išmanymu, *laisva valia* visados suvaidina lemiamą vaidmenį bet kieno apsisprendimui: ar bet kas būtų *genijus*, ar jis būtų *idiotas*, ar dvimetis *vaikas*, ar šimtametis *senis*, jau kuris laikas *netekęs sveiko proto*. Laisva valia tūno kiekviename individe nuo gimimo iki mirties. Tad, gerbiamasis pone, aš prašyčiau *patikėti ir pasitikėti* mumis. Šią lemtingą jums valandą. Pradžioje, taip reikalauja mūsų metodo statutas, jūs esate prašomas atsakyti į keletą klausimų. Beje, įsisažmoninkite, kad mūsų visų bendras tikslas yra gražinti jus į pradinį, sakyčiau, embrioninį stovį arba, vaizdžiau išsireiškiant, iš *bunkerio* gražinti jus į *Reichstagą*. (*Monologui besibaigiant, į kambarį įeina PATARNAUTOJAS. Jis patvarko MR. JOHN nosinaitę, sušukuoja MR. SMITH plaukus, nuima MR. BROWN akinius, nušluosto juos, vėl uždeda ir išeidamas pliaukšteri GLUOSNIUI per užpakalį*)

GLUOSNIS. Atsiprašau – – – atsiprašau, aš neturiu Hitlerio komplekso.

MR. JOHN. Kodėl jūs minite tikrinius vardus?

GLUOSNIS (*burbtelį*). Kaip ir jūs.

MR. JOHN. Aš tenaudojau juos pavyzdžiams.

MR. BROWN. Jis mano, kad ir jis pavyzdys. (*Visi trys nusijuokia. GLUOSNIS staigiai atsikelia*)

GLUOSNIS. Atleiskite, ponai, bet – – – aš staiga pajutau – – – kaip čia jums paaiškinti – – – Aš tikrai pajutau, prisipažįstu, suklydau, ne į tą vietą pataikiau. Dėkui už viską. Sudiev. (*Eina iš scenos. Išnyra PATARNAUTOJAS*)

PATARNAUTOJAS. Grįžk atgal. Ir nebandyk antrą kartą. Sulaužysiu kaulus. (*Išnyksta*)

GLUOSNIS. Jūs kalbėjote apie laisvą valią. Bet – – – man uždrausta išeiti.

MR. JOHN. Jūs atvykote čia vienas, misteris Gluosnis?

GLUOSNIS. Taip, bet – – –

MR. JOHN. Jūs kreipėtės į mūsų tarnautoją, prašydamas pagalbos?

GLUOSNIS. Taip, bet – – –

MR. JOHN. Jūs pradėjote bendrauti su mumis?

GLUOSNIS. Taip, bet – – –

MR. JOHN. Taigi malonėkite bendrauti ir toliau. Jūs savanoriškai pasirinkote nelaisvę. Laisva valia pasirinkote. Prašau sėsti. (*GLUOSNIS stovi ir tyli. MR. JOHN įsakmiai*) Prašau sėsti.

GLUOSNIS (*eidamas prie kėdės*). Sušiktas reikalas.

MR. JOHN. Atsiprašau?

GLUOSNIS. O, nieko ypatingo. Tai mano gimtosios kalbos žodžiai, dažnai panaudojami įvairiomis progomis.

MR. JOHN. Jie nešvankūs?

GLUOSNIS. Jie tikri. (*Dabar MR. SMITH švelniai apkabina GLUOSNĮ per pečius ir pasodina į kėdę*)

MR. SMITH. Šitaip. Tikiuosi, jaučiatės patogiai?

GLUOSNIS. Kaip namie.

MR. SMITH. Džiaugiuosi. (*Pauzė*)

GLUOSNIS. Ar galėčiau gauti stiklinę vandens?

MR. SMITH pasižiūri į savo kolegas. Šie neigiamai papurto galvas

MR. BROWN. Jūs valgėte serbentų uogienę. Ar ne?

GLUOSNIS. Todėl ir noriu gerti.

MR. BROWN. Teisingai. Todėl ir negalite gerti. Nes valgėte serbentų uogienę. Vanduo ir serbentų uogienė – pavojingas derinys.

GLUOSNIS. Puiku. Aš nenoriu gerti.

MR. BROVNVN. Tai melas. Jūs norite gerti.

GLUOSNIS. Atleiskite. Aš noriu gerti.

MR. BROWN. Mes jums jau pasakėme: jūs negalite gerti.

GLUOSNIS. Teisingai. Jūs pasakėte: negaliu gerti.

MR. BROWN. Bet jūs vis vien norite?

GLUOSNIS (*šaukia*). Taip! Taip! Noriu ir negaliu!

PATARNAUTOJAS (*iškiša galvą*). Susičiaupk! (*išnyksta*)

MR. JOHN (*švelniai*). Misteri Gluosnis! Kodėl jūs bandote prieštarauti pats sau? Šitaip besielgdamas, jūs niekad nepgrįšite į embrioninį stovį, jūs niekad nelaimėsite epikūrinės ataraxijos. Jus neapglėbs *satori*, jei jau Rytų rezignacija jums arčiau prie širdies. Visai teisingai. Rezignacija. Jūs privalote rezignuoti, misteri Gluosnis. Tai pradinė išeitis į galutinę išeitį. Jūs išskis „aš“ ištirps kosminiame sąmoningume ir – – – aš nežinau – – aš nemėgstu pranašauti – – – bet, galimas daiktas, jums pasiseks, ir jūs laimėsite tą palaimingą stovį, kurį viso pasaulio, visų laikų visos filosofinės sistemos ir visos religijos, bent teoretiškai, jau seniai yra laimėjusios. (*Atsidūsta*) Ar jūs malonėsite dabar atsakyti į keletą klausimų, misteri Gluosnis?

GLUOSNIS. O taip!

MR. JOHN (*į MR. SMITH*). Jūs tęskite.

MR. SMITH. Jūsų vardas ir pavardė?

GLUOSNIS. Aš jau sakiau.

MR. SMITH. Misteri – – –

GLUOSNIS. Taip, taip, atleiskite. Aš esu Andrius Gluosnis. Angliškai – Andrew Gluosnis. Dži, ei, jū, o, es, en, ai, es. Gluosnis – toks medis lietuviškai. Gluosniai auga sau nusvirę ties mauruotais tvenkiniais ir – – – (*Nutyla*)

MR. SMITH. Kodėl nutilote?

MR. JOHN. Tvarkoj. Jis jau bando. Tęskite.

MR. SMITH. Jūsų peticijoje minimas Izaoko vardas. Kodėl?

GLUOSNIS. Aš gavau laišką iš Izaoko.

MR. SMITH. Kur jis?

GLUOSNIS. Kišenėje.

MR. SMITH (*ištiesia ranką*). Malonėkite.

GLUOSNIS. Laiške tėra tik vardas Izaokas, išrašytas spausdintom raidėm.

MR. JOHN (*ištiesia ranką*). Malonėkite.

GLUOSNIS, Jūs jį sugrąžinsite? (*MR. BROWN ištiesia ranką*) Mano intuicija – – – instinktas – – – vis vien kas – – – pataria laiško neduoti.

MR. BROWN pliaukšteri rankom. Įeina PATARNAUTOJAS. Jis pakelia GLUOSNĮ lyg kūdikį ir neša jį lauk

GLUOSNIS. Kur neši?

PATARNAUTOJAS (*stabtelėjęs*). Prašei vandens, ką? Čia mes turime šalto šalto vandens. Daug daug vandens.

GLUOSNIS. Paleisk.

PATARNAUTOJAS. Ar plepėsi?

GLUOSNIS. Plepėsiu.

PATARNAUTOJAS nuneša GLUOSNĮ atgal ir rūpestingai pasodina į kėdę. Išeina

GLUOSNIS. Tai prievarta!

MR. JOHN. Argi? Kodėl nesipriešinate? (*Pauzė*) Malonėkite laišką.

GLUOSNIS paduoda laišką MR. JOHN. Šis išima popierių iš voko, pasiskaito, paduoda savo kolegoms. Šie pasiskaitę grąžina popierių MR. JOHN. Pastarasis įdeda jį į voką ir įsikiša į kišenę

MR. SMITH. Ar Izaokas persekioja jus?

GLUOSNIS. Aš nežinau, kuris katrą persekiojam. Greičiausiai aš jo ieškau.

MR. SMITH. Kokie judviejų santykiai?

GLUOSNIS. Mudviejų santykiai nutrūko. Labai seniai. Staiga, šiuo laišku, jis priminė, kad tebeegzistuoja.

MR. SMITH. Ar, jūsų nuomone, Izaokas neegzistavo?

GLUOSNIS. Nesu tuo tikras. Jau esu jį nudėjęs kareivišku kastuvėliu, bet – gal jis ir liko gyvas. Aš tučtuojau išnėriau iš garažinės kiemo ir nuėjau Vytauto prospektu neatsigrėždamas.

MR. SMITH. Norėtumėt jį vėl užmušti?

GLUOSNIS. Aš apie tai negalvoju. Pirmiausia norėčiau jį susirasti.

MR. SMITH. Galimas daiktas, jis jūsų ieško.

GLUOSNIS. Galimas daiktas.

Įeina PATARNAUTOJAS. Saujoje jis laiko sugniaužęs tris cigaretes. Jis įkiša cigaretę kiekvienam misteriu į burną, užžiebia degtuką, jie prisirūko, PATARNAUTOJAS išeina

GLUOSNIS. Aš ir norėčiau cigaretės.

Misteriai susižvalgo

MR. SMITH. Mes jums paliksim porą dūmų.

GLUOSNIS. Ačiū.

MR. SMITH. Nėr už ką.

Visi trys intensyviai rūko. Įeina PONIA su lentele, prie kurios prisegtas popierius

PONIA. Atleiskite. Aš ką tik gavau Andriaus Gluosnio raportą. Perskaityti?

MR. JOHN. Prašau.

PONIA (*skaito*). Andrius Gluosnis, gimęs 1920 metais, Lietuvoje. Tėvai miestelėnai. Vaikystės duomenys nepilni. Susekta, kad buvo skiepytas nuo raupų, nemėgo serbentų uogienės ir mušdavo mažamečius. Mokėsi vidutiniškai ir pamokų metu krapštydavo užpakalį? Bandė lankyti universitetą, laisvalaikiu girtuokliaudavo ir turėjo lytinius santykius su siuvėjomis bei fabriky darbininkėmis. Priklausė nacionalistiniam lietuvių judėjimui, kurio šaknys, jo įsitikinimu, siekė Vytauto Didžiojo laikus. 1940 metais, bolševikams okupavus Lietuvą, pakliuvo į kalėjimą Kaune, kur buvo kankinamas. Kankinimus vykdė žydų kilmės asmuo, vardu Izaokas, priklausęs nacionalistiniam žydų judėjimui, kurio šaknys, jo įsitikinimu, siekė Mozės laikus. Izaoko nacionalizmas leido jam pasirinkti komunizmą. 1941 metais, vokiečiams okupavus Lietuvą, Izaokas pakliuvo į garažo kiemą Kaune, kuriame atsidūrė ir Andrius Gluosnis. Jo nacionalizmas leido jam pasirinkti nacizmą. Esesininkams pritariant, užmušė ar bandė užmušti Izaoką kareivišku kastuvėliu. Tolimesni įvykiai grynai istorinio pobūdžio. Pabėgo į Vokietiją, o vėliau atsidūrė Amerikoje. Išvengęs mirties koncentracijos stovykloje, Amerikoje atsidūrė ir Izaokas. Štai ir visas.

MR. JOHN. Dėkui. Galite eiti. (*PONIA išeina*) Reikalas aiškus. Sakyčiau, net banalus. Tokių kaip jis – milijonai. (*Į MR. SMITH*) Nemanau, kad mudu čia reikalingi. Tai jau jūsų sritis, misteris Brown.

MR. BROWN. Kiekviena banalybė priskiriama mano sričiai.

MR. JOHN. Jūs pasižymite vaizduote, misterį Brown. Sėkmės!

Abu užgniaužia nuorūkas peleninėje. Eina

GLUOSNIS. Valandėlė! (*Abu stabtelė*) Jūs nepalikote man poros dūmų. Jūs mane prigavote.

MR. JOHN. Prigavome?

GLUOSNIS. Žadėjote man porą dūmų ir – – –

MR. JOHN. – – – ir jūs netekote poros dūmų. Pabrėžiu – *netekote*. Tai buvo jūsų reikalas ir jūsų pareiga sustabdyti mus, kai tebe laikėme cigaretes rankose.

MR. JOHN ir MR. SMITH išeina. Šio pokalbio metu ir MR. BROWN užgniaužia cigaretę peleninėje. GLUOSNIS siekia nuorūkos. Įeina PATARNAUTOJAS, pliaukšteri GLUOSNIUI per ranką ir išsineša peleninę

MR. BROWN. Jūsų vardas ir pavardė?

GLUOSNIS (*patylėjęs*). Andrius Gluosnis. Angliškai – Andrew Gluosnis. Dži, ei, jū, o, es, en, ai, es. Gluosnis tokis medis lietuviškai – – –

MR. BROWN (*nutraukia*). Man neįdomūs jūsų paaiškinimai. Aš tesidomiu atsakymais. Taigi. *Nemesk į stiklinį namą akmenų*. Ką tai reiškia?

GLUOSNIS (*patylėjęs*). Aš tikrai nežinau – – – Turbūt jūsų klausimą reikia suprasti figūratyvine prasme. Tokiu atveju – – –

MR. BROWN (*nutraukia*). Į klausimus neatsakoma klausimais. Valandėlė. Aš jums paaiškinsiu. Populiariai. Pavyzdžiui. Klausimas: kas yra meilė? Atsakymas: fiziologinis ir dvasinis aktas. Kas yra mirtis? Fiziologinis ir dvasinis aktas. Kas yra fiziologinis ir dvasinis aktas? Meilė. Arba ir mirtis, jei pastaroji jums priimtinesnė. Paprasta, ar ne? Taigi kartoju. *Nemesk į stiklinį namą akmenų*. Ką tai reiškia?

GLUOSNIS (*mokiniškai*). Klausimas: ką tai reiškia? Atsakymas: nemesk į stiklinį namą akmenų.

MR. BROWN. Klausyk, misterį Gluosnis. Jūsų užsispyrimas tiesiog fantastiškas. Beje, įsidėmėkite: nesu toks švelnus kaip mano kolegos. Tuo labiau, kad jūsų atveju bet koks švelnumas būtų net kenksmingas. Taigi malonėkite atsakyti. (*GLUOSNIS tyli*) Aš laikiu. (*GLUOSNIS tyli*) Man jau nusibosta laukti. (*GLUOSNIS tyli*) Man jau nusibodo laukti. (*GLUOSNIS tyli*) Pasyvus pasipriešinimas? Sėdinčiojo streikas? Tvarkoj. (*Pliaukšteri delnais. Įeina PATARNAUTOJAS*) Paprašyk – – –

PATARNAUTOJAS (*nutraukia*). Aš žinau. (*Išeina*)

GLUOSNIS. Kas čia ateis?

MR. BROWN. Ne jūsų reikalas.

GLUOSNIS. Gerai. Aš pabandysiu – – – aš tikrai atsakysiu į jūsų klausimą.

MR. BROWN. Per vėlu. (*Įeina PONIA. Ji apsilvilkusi baltu chalatu ir pasikabinusi stetoskopą*) Jis jūsų. (*Išeina*)

PONIA (*įstaiginiu griežtumu*). Nusivilkite.

GLUOSNIS. Visiškai?

PONIA. O kaipgi kitaip? (*GLUOSNIS kvailai nusišypso*) Nesišypsokite kaip idiotas. Greičiau.

GLUOSNIS nevikriai nusirengia. Jis nusimauna švarką. Nusiriša kaklaryšį. Įeina PATARNAUTOJAS su balta staltiese, aptvarko stalą, užkloja jį, išeina. GLUOSNIS nusivelka viršutinius marškinius ir, kiek paabejojęs, apatinius. Įeina PATARNAUTOJAS su raudonu rožių vazonu, pastato jį ant stalo, išeina. GLUOSNIS lūkuriuoja

PONIA. Nusimaukite batus. (*GLUOSNIS, šokinėdamas ant vienos kojos, nusimauna batus*) Kojines. (*GLUOSNIS nusimauna kojines. Įeina PATARNAUTOJAS su dviem juodom žvakidėm, kuriose raudonos*

žvakės, pastato žvakides abiejose vazono pusėse, išeina) Kelnes. (GLUOSNIS paklusniai nusimauna kelnes, palikdamas maudymosi kelnaitėmis. Įeina PATARNAUTOJAS su pailga dėže, padeda ją ant stalo, išeina) Kodėl jūs dėvite maudymosi kelnaites?

GLUOSNIS. Reikalas nostalgiškas.

PONIA. Sėskite į šią kėdę.

Ji paima vieną kėdę, pastato ją priekyje. GLUOSNIS sėda. PONIA prideda stetoskopą prie jo kaktos, klausosi

GLUOSNIS. Ar kvėpuoti?

PONIA. Kaip jums patinka. *(Ji užeina iš užpakalio, prideda stetoskopą prie GLUOSNIO pakaušio, vėl klausosi)* Reikalas aiškus. Jūs neatlaikysite. Apsivilkite.

GLUOSNIS *(nustebęs)*. Baigta?

PONIA. Baigta. *(Eina)*

GLUOSNIS. Kas čia per komedija?

PONIA *(stambeli, atsigrįžta)*. Kokia komedija?

GLUOSNIS. Aš manau – – – žvakės, gėlės, stetoskopas, patikrinimas – – –

PONIA. Tai iliuzija. Greičiau apsivilkite. Čia šaltoka. Jūs ilgiau atlaikysite. *(Išeina)*

GLUOSNIS skubiai apsirengia. Įeina PATARNAUTOJAS su pulverizatorium, iškvėpina kambarį, eina

GLUOSNIS. Klausyk, bičiuli – – –

PATARNAUTOJAS. Būk toks malonus ir susičiupk bent kartą. *(Išeina)*

GLUOSNIS eina prie lango. Kurį laiką žiūri tylėdamas, liečia pinučius. Apžiūri savo pirštus. Į kambarį įeina IZAOKAS, stipriai sudėtas tamsus vyras, GLUOSNIO bendraamžis. GLUOSNIS tebestovi nugara į jį. IZAOKAS atsisėda už stalo. Pauosto rožes. Kelis kartus iš papildų žvilgteri į GLUOSNĮ. Pagaliau kosteli. GLUOSNIS atsisuka

GLUOSNIS. Atsiprašau?

IZAOKAS. Prašau.

GLUOSNIS. Jūs – priklausote jiems?

IZAOKAS. Taip atrodo. *(Pauzė)*

GLUOSNIS. Šios rožės jums prie veido.

IZAOKAS. Dėkui.

GLUOSNIS. Taip pat ir žvakės.

IZAOKAS. Dėkui.

GLUOSNIS. Ar šie daiktai ką nors simbolizuoja?

IZAOKAS. Aš nesprenžiu šio klausimo. *(Uosto rožes)*

GLUOSNIS. Ar jas atnešė jūsų įsakyme?

IZAOKAS. Aš neįsakau.

GLUOSNIS. Ak, šitaip!

IZAOKAS. Šitaip. *(Uosto rožes)*

GLUOSNIS. Atleiskite. Dar vienas klausimas.

IZAOKAS. Prašau.

GLUOSNIS. Jūs uostote dirbtines rožes?

IZAOKAS. Taikli pastaba

GLUOSNIS. Kodėl?

IZAOKAS. Todėl ir uostau, kad jos dirbtinės. Man pažįstamas gyvų rožių kvapas. (*Šypsosi*) Šie mano žodžiai taip pat nieko nesimbolizuoja

GLUOSNIS. Ką mudu veiksime?

IZAOKAS. Kodėl jūs visą laiką klausinėjate?

GLUOSNIS. Ką aš žinau. Galbūt todėl, kad jūs manęs neklausinėjate. (*IZAOKAS išitraukia degtukas*) Jūs turite nuosavus degtukas?

IZAOKAS. Esu kiek privilegijuotas. (*Uždega abi žvakes*) Sėskite.

GLUOSNIS. Aš manau, bent man taip atrodo, man tikrai būtų malonu, atseit – pirma susipažinkime.

IZAOKAS. Mudu jau pažįstami.

GLUOSNIS. Atleiskite – – –

IZAOKAS. Aš – Izaokas.

GLUOSNIS (*tiesdamas ranką*). O aš Gluosnis. Angliškai dži, ei – – – (*Jo ranka nukrinta*) Jūs – – – Izaokas.

IZAOKAS. Prisimeni?

GLUOSNIS. Visados prisiminsiu.

IZAOKAS. Ir užmiršai pamatęs.

GLUOSNIS. Kvailas reikalas. Iš tikrųjų, kvailas reikalas. (*Rausiasi kišenėse*)

IZAOKAS. Neieškok. Jie pasiėmė laišką.

GLUOSNIS. Taip. Pasiėmė. Kiekvienu atveju – pagaliau mudu susitikome. (*Vaikščioja po kambarį*) Dvidešimt metų, tu tik pagalvok, dvidešimt metų, po velnių! Patikėk man, Izaokai, aš niekad nebuvau pamiršęs! Staigus susitikimas – – – mane išblaškė. Kai visą laiką lauki, atrodo, milijonus kartų esu sulaukęs, o kai iš tikrųjų sulauki, atrodo – telieka laukti. Dar nebuvau visiškai tikras, ar pats išlikai gyvas. Taip, taip, aš žinau, laiškas. Tačiau, ir gavęs laišką, pagalvodavau: ir šį kartą esu suklydęs.

IZAOKAS. Eikš čia. (*GLUOSNIS priartėja. IZAOKAS palenkia galvą ir praskleidžia plaukus*) Matai?

GLUOSNIS. Matau. Randą.

IZAOKAS. Teisingai. Randą.

GLUOSNIS (*ištiesdamas rankas*). Man labai gaila, bet aš negaliu pateikti apkaltinamųjų įrodymų. Tos adatos, kuriomis badei mano panages, nepaliko žymių. Ir tos žnyplės. Tepaliko atsiminimas. Pavyzdžiui, naktimis. Staiga pašoktu iš lovos, aštrų, smeigiantį skausmą pajutęs. Aš manau – – – tu badei mano smegenis. (*IZAOKAS pirštais švelniai glosto dėžės dangtį*) Kas toje dėžėje? (*IZAOKAS dar švelniau glosto*) Aš klausiu. Kas toje dėžėje?

IZAOKAS. Tavo prisiminimas. (*Patylėjęs*) Ir mano.

GLUOSNIS. Tu manai – – – (*Nutyla*)

IZAOKAS. Ką?

GLUOSNIS. Tu manai – – – teks kartoti?

IZAOKAS. Tai nuo mudviejų priklauso.

GLUOSNIS. Aš nemanau.

IZAOKAS. Kodėl?

GLUOSNIS. Šią dėžę atnešė patarnautojas. Nebent – – – ne, tai nesąmonė!

IZAOKAS. Kokia nesąmonė?

GLUOSNIS. Nejau tu esi pats vyriausias?

IZAOKAS. Dabar mudu abu vyriausieji.

GLUOSNIS. Kiek prisimenu, pradžioje pastebėjai, galimas daiktas, priklausai jiems. Dabar gi tvirtini: esame abu vyriausieji. Tuo būdu – – –

IZAOKAS (*nutraukia*). Nemanau, kad dialektinis metodas mudviem tiktų.

Įeina PATARNAUTOJAS ir pagarbiai sustoja

GLUOSNIS (*Į IZAOKĄ*). Ko jam reikia?

PATARNAUTOJAS (*ypatingu mandagumu*). Gal judviem, ponai, ko nors reikia?

IZAOKAS. Klausk jo. (*Baksteli pirštu į GLUOSNĮ*)

GLUOSNIS. Manęs?

IZAOKAS. Savaimė suprantama.

PATARNAUTOJAS (*Į GLUOSNĮ*). Kuo galėčiau patarnauti? (*Nusilenkia*)

GLUOSNIS. Žiūrėk tu man! Kuo galėtum? Valandėlė! (*PATARNAUTOJAS nusilenkia*) Fantastiška! Aš pageidaučiau butelio chianti, kažkodėl rūgštaus noriu, ir pora sendvičių, su kumpiu, sakykime, ir – – – o taip, ar turi cigaretę?

PATARNAUTOJAS. Minutėlę. (*Ištraukia iš kišenės dėžutę, spragteli pirštu į apačią, cigaretė iššoksta*)

GLUOSNIS. Nuostabu! Dėkui. (*Paima cigaretę*)

PATARNAUTOJAS. Prašau. (*Pakelia vieną žvakidę. GLUOSNIS prisidega. PATARNAUTOJAS pastato ją atgal*)

GLUOSNIS. Dar kartą – dėkui.

PATARNAUTOJAS. Vienas malonumas jums patarnauti. Netrukus atnešiu užsakymą. (*Nusilenkia ir išeina*)

GLUOSNIS. Kas atsitiko?

IZAOKAS. Prašau? O! Manai, patarnautojas pasikeitė? (*GLUOSNIS linkteri*) Jis nepasikeitė. Jo elgesys pasikeitė. Laikinai. Ši bendravimo forma įeina į metodą. Patarnautojas gerai ištreniruotas. Štai ir viskas. (*Pauzė*) Tu laukei manęs dvidešimt metų? (*GLUOSNIS linkteri*) Manau, pakankamai prisišnekėjome. (*Glosto dėžę*) Pradėkime.

GLUOSNIS. Iš naujo?

IZAOKAS. Iš naujo.

GLUOSNIS. Koks bjaurus tabakas! (*Sviedžia cigaretę į grindis, sutrypia ją*) Aš nenoriu.

IZAOKAS. Tu laukei manęs dvidešimt metų?

GLUOSNIS. O tu parašei man laišką tik po dvidešimties metų. Ar ne?

IZAOKAS. Atseit mudu pagaliau sutarėme. Pradėkime.

GLUOSNIS. O jeigu aš – – – atsisakysiu?

IZAOKAS. Nejmanoma. Tu atvykai čia savanoriškai. Trys misteriai nusprendė. Žilagalvė ponias patikrino sveikatą. Patarnautojas pakankamai stiprus. Langas užtvirtas pinučiais. Nejmanoma.

GLUOSNIS. O jeigu aš – – – neimsiu į galvą?

IZAOKAS. Tu ne iš tokių. Geriau sėsk. Ir – pradėsime. (*GLUOSNIS neryžtingai sukinėjasi prie stalo*) Sėsk! (*GLUOSNIS sukrinta ant kėdės. IZAOKAS atsargiai atidaro dėžę ir išima keletą instrumentų*) Nesu tikras, ar po tokios ilgos pertraukos vėl sugebėsiu taip preciziškai ir iš lėto – – – (*Išsitraukia nosinę ir valo instrumentus*) Aš visados mėgau chirurgiją. Deja, man labai trumpai teko eksperimentuoti. (*Atrenka instrumentus*) Kuris čia pirmasis? O ja, štai šis, visiškai teisingai, šituo pradėjau.

GLUOSNIS. Žinai, kas tu esi? (*Pauzė*) Bjaurus, sadistiškas, sušiktas žydas! Štai kas tu!

IZAOKAS (*ramiai*). Galimas daiktas. Ir aš turiu prisirinkęs keiksmų. Beje, šioje dėžėje kai kas ir tau palikta.

GLUOSNIS. Man?

IZAOKAS. Žvilgterk.

GLUOSNIS persilenkia per stalą ir ištraukia iš dėžės kareivišką kastuvėlį

GLUOSNIS. Viešpatie! Tas pats kastuvėlis.

IZAOKAS (*šypsodamasis*). Tas pats. Padėk jį atgal. Laikinai.

GLUOSNIS padeda kastuvėlį į dėžę, susmunka kėdėje. Įeina PATARNAUTOJAS su padėklų, ant kurio butelis chianti ir dailiai supjaustyti sendvičiai

PATARNAUTOJAS. Jūsų užsakymas, pone.

GLUOSNIS (*ilgai žiūri į padėklą. Staiga*). Eik po velnių!

PATARNAUTOJAS. (*nusilenkia*). Kaip įsakysite. (*Eina*)

GLUOSNIS. Lukterk. (*PATARNAUTOJAS stabteli, GLUOSNIS prieina prie jo, paima butelį ir taurę*)

Dabar kuo greičiausiai nešdinkis po velnių!

PATARNAUTOJAS. Širdingai dėkoju. (*Nusilenkia ir išeina*)

GLUOSNIS (*paragavęs vyno*). Šlykštybė!

IZAOKAS. Sėsk.

GLUOSNIS palaisto vynu rožes, pastato butelį ant stalo, sėda

GLUOSNIS. Dabar gėlės bent vynu kvepės.

IZAOKAS. (*kaitindamas instrumentus ant žvakės liepsnos*). O kuo kvepės žvakės?

GLUOSNIS. Klausyk, Izaokai!

IZAOKAS. Netrukdyk. (*Pauzė*) Pakaks. Ištiesk rankas.

GLUOSNIS. Tu galutinai apsisprendei mane kankinti?

IZAOKAS. Mano Dieve, koks tu įkyrus! Būk geras ir ištiesk rankas. (*GLUOSNIS ištiesia rankas.*

IZAOKAS jas apžiūri lyg patyręs manikiūristas) Nagai trumpokai nukirpti. Na, kaip nors susitvarkysime. Teks labiau iš apačios – – – Padėk rankas ant stalo. (*GLUOSNIS paklūsta*) Atsiprašau. Pradžiai man vienos rankos tereikia. Kurios gi man reikia? Kairės, dešinės?

GLUOSNIS. Man vis vien.

IZAOKAS. Bet man ne vis vien. Mudu privalome būti tikslūs. O aš nebeprisimenu, nuo kurios pradėjau prieš dvidešimt metų.

GLUOSNIS. Ir aš nebeprisimenu.

IZAOKAS. Bandykime abu. (*Pauzė*) Durys buvo kairėje, ar ne?

GLUOSNIS. Rodos.

IZAOKAS. Kairėje. Stalas stovėjo per vidurį. Lempa – nesvarbu lempa. Tu įėjai –

GLUOSNIS (*paslaugiai*). – – – mane įvedė du enkavedistai. Tokie stambūs vaikinai, apie šešias pėdas aukščio.

IZAOKAS. Teisingai, mielas. Dėkui. Aš sėdėjau – – – Kur aš sėdėjau?

GLUOSNIS. Už stalo, žinoma.

IZAOKAS. Už stalo, tai už stalo. Bet iš kurios pusės?

GLUOSNIS. Aš nebeprisimenu.

IZAOKAS. Ir aš: Čia ir yra visa paslaptis. Jei durys buvo kairėje, o aš sėdėjau *anoje* stalo pusėje –

GLUOSNIS. Kuri yra ana stalo pusė?

IZAOKAS (*patylėjęs*). Taigi. Kuri yra *anoji*?

GLUOSNIS. Kiek aš prisimenu iš vaikystės, *anoji* pusė yra priešinga *kitai*.

IZAOKAS. Ir atvirkščiai, aš manyčiau.

GLUOSNIS. Galimas daiktas. (*Pauzė*) O gal mes pradėkime nuo skausmo? (*IZAOKAS klausiamai pasižiūri*) Kai aš rėčiau kaip gyvulys, juodu laikė mane už pečių, o aš bandžiau ištrūkti. Valandėlei aš išlaisvinau vieną ranką – – – (*Nutyla*)

IZAOKAS (*pašoka*). Kurią ranką?! (*GLUOSNIS gūžteli pečiais*) Andriau, brangusis! (*IZAOKAS prieina prie GLUOSNIO*) Prisimink, aš maldauju tavęs, prisimink, kurią ranką tau pasisekė išlaisvinti. Tik suprask, jei tu prisiminsi, kurią išlaisvina, tada tikrai paaiškės, ir kuri gulėjo ant stalo. (*Atsiklaupia prie GLUOSNIO ir sugriebia saujon jo abi rankas*) Tavo rankos gyvos, tavo rankos šiltos. Aš niekad nebuvau jų pamiršęs. Kai tavęs ieškojau – – – o ne, aš tavo rankų ieškojau. Aš visados mačiau jų gelsvą odą, melsvas gyslas, nagų rausvumą, aš mačiau jų virpėjimą ant išgraužto medinio stalo. Tavo rankos nepriklausė tau. Jos gyveno savo atskiru gyvenimu. Ne tu rėkei – tavo rankos rėkė. Ne tu maldavai pasigailėjimo – tavo pirštai raitėsi agonijoje (*Bučiuoja GLUOSNIO rankas*) Aš ir dabar jaučiu kraujo pulsavimą, gyvybės pulsavimą. Tą patį, kaip prieš dvidešimt metų. Žinai, Andriau, aš noriu verkti lyg mažas vaikas. Tokiu džiaugsmingu verksmu, tokiu idiotišku, sentimentaliu verksmu, lyg tasai mano protėvis, kuris norėjo papjauti savo sūnų ant akmeninio aukuro. Andriau, mylimasis, prisiminki maldauju tavęs, kurią ranką tau pasisekė išlaisvinti?!

Jeina PATARNAUTOJAS ir, pamatęs šią jautrią mizansceną, kosteli į kumštį

PATARNAUTOJAS. Atsiprašau. Jie laukia.
GLUOSNIS verkia ir neigiamai purto galvą

IZAOKAS (*atsikelia apkvaišęs*). Kas tokio? Kas laukia?

PATARNAUTOJAS. Misteris John, misteris Brown ir misteris Smith. Jie laukia rezultatų.

IZAOKAS. Mudu dar nepradėjome.

PATARNAUTOJAS. Čia ir yra visa problema. Pagal jų apskaičiavimus – judu privalėjote įpusėti. Taigi jie labai prašo, jie dar delsia įsakinėti, jie prašo pradėti pagaliau. (*Pauzė*) Ką aš turėčiau pranešti?

IZAOKAS. Pasakyk – – – mudu neprisimename kai kurių detalių. Principiniai – reikalas išspręstas.

PATARNAUTOJAS. Man įsakyta pranešti: prašome paskubėti. (*Nusilenkia ir išeina*)

GLUOSNIS. Na, ir įkliuvome!

IZAOKAS. Sukruštas reikalas! (*Nervingai vaikščioja. Staiga sustoja*) O jei mes pradėsime iš kitos pusės? Kaip tu manai?

GLUOSNIS. Aš nesuprantu.

IZAOKAS. Nesupranti? Tu patsai pakišai sprendimą. Jei mudviem neaišku, kuri yra *ana* pusė, gal ta *anoji* paaiškės, jei pradėsime nuo *kitos* pusės. Aišku?

GLUOSNIS. Truputėlį. Tu manai – – –

IZAOKAS. Taip. Vienintelė išeitis.

GLUOSNIS prieina prie dėžės ir išima kastuvėlį. Varto jį rankose

GLUOSNIS. Šiuo atveju esu tikras. Aš sugriebiau kastuvėlį abiem rankom ir vožiau tau per galvą.

IZAOKAS (*plodamas rankomis ir šokinėdamas lyg mažas vaikas*). Bravo! Bravo! (*Jis pradeda juoktis. Juokas virsta kvatojimu. Jis sugriebia GLUOSNĮ už rankų, ir juodu sušoka pseudoindėnišką šokį. GLUOSNIS mojuoja kastuvėliu lyg tomahauku. Protarpiais juodu šaukia „ugh“ ir kvatoja. Pagaliau pavargę išvirsta ant kėdžių. Kastuvėlį GLUOSNIS numeta ant stalo*) Pasiutimas! Kaip paprasta! Viešpatie, kaip paprasta!

GLUOSNIS. Tikrai paprasta!

IZAOKAS. Nedelsk, Andriau. Nedelsk, kol esu šventame pasiutime!

GLUOSNIS. Fain, Izaokai. (*Paima kastuvėlį, prieina prie IZAOKO*) Gal tu atsiklaupsi? Kaip prieš dvidešimt metų? Aš tiksliau pataikysiu. (*IZAOKAS atsiklaupia. GLUOSNIS praskleidžia IZAOKO plaukus. Prideda kastuvėlį prie rando prisitaikydamas, užsimoja ir sustingsta. Pauzė.*) Aš negaliu.

IZAOKAS. Kodėl?

GLUOSNIS. Bijau, kad nepataikysiu.

IZAOKAS. Jei tiksliai užsimosi – pataikysi.

GLUOSNIS. Galimas daiktas. Bet tai tik galimybė, suprask, Izaokai, tik galimybė. (*Atsiklaupia prieš IZAOKĄ*) Galimas daiktas, tai galima galimybė, bet – – – ką gali žinoti – – – jei aš vožtelėsiu šalia – – – tada, galimas daiktas, aš praskelsiu tavo galvą antrąjį kartą. Jei prasivers antroji žaizda, tai ji nebus pirmoji, ir tokiu atveju *kita* pusė tebus naujoji pusė, ir mudu, nesuradę *kitos* pusės, nepajėgsime surasti ir *anosios*.

IZAOKAS. Prakeikimas! Tu esi pekliškai logiškas.

GLUOSNIS. Ką mudu dabar veiksime?

IZAOKAS. Aš nežinau, aš tikrai nežinau. (*Abu susmunka ant grindų*)

GLUOSNIS. Aš manau – – –

IZAOKAS (*staigia!*). Ką manai?

GLUOSNIS (*Ilgesingai*). Aš manau, mudviem trūksta įkvėpimo.

IZAOKAS (*abejingai*). O! (*Patylėjęs*) Mudu turime gėles, žvakes, plakatus.

GLUOSNIS. Gėlės dirbtinės, žvakės smilksta, žmonės plakatuose gražūs. Mudviem reikia tikro įkvėpimo. (*Staigiai pašoksta*) Klausyk! Aš jau žinau!

IZAOKAS (*pašokęs*). Ką?!

GLUOSNIS. Mudviem reikalinga – – – (*Nutraukia*)

Ar kartais sienose ar kur kitur neįtaisyti mikrofonai?

IZAOKAS. Aš nežinau. Galbūt.

GLUOSNIS nueina prie lango ir pamoja ranka IZAOKUI. Šis priartėja. Dabar prasideda begarsis pasikalbėjimas. GLUOSNIS įtikinėja, IZAOKAS prieštarauja. Pamažu jis pradeda sutikti. Pabaigoje juodu pralinksmeja ir spaudžia vienas antram rankas. Šio tylaus pasikalbėjimo metu pasigirsta vienas antras žodis, kurį partneris nutildo iškeldamas pirštą ir šnabždėdamas „tšš“. Baigę pokalbį, abu prieina prie stalo ir užpučia žvakes. Kambarys patamsėja. Juodu susėda vienas prieš antrą nejudriais veidais ir sustingę. Valandėlę, visiška tyla. Įeina PATARNAUTOJAS

PATARNAUTOJAS. Atsiprašau, gerbiamieji! Kodėl užpūtėte žvakes? Aš nematau, ką judu ten veikiate prie stalo. O taip, aš žinau, man įsakyta judviem netrukdyti, bet vis dėlto aš turiu pranešti savo viršininkams, ar judu iš viso ką nors veikiate. (*Sėdintieji tyli ir nejuda*) Jūs ir nemanykite, kad man lengva būti mandagiam. Aš nežinau, ką galvoja mano viršininkai, bet pati idiotiškiausia priemonė yra mandagumas. (*Sėdintieji tyli ir nejuda*) O. K. Pakaks smirdėti prie stalo! Kelt! (*Sėdintieji tyli ir nejuda*) Jūsų atvejis ne pirmasis ir ne paskutinis. Jau daugelį esu sutvarkęs. Net ir pasyvus priešinimasis nepadėjo. Kelt, gyvuliai! (*Sėdintieji tyli ir nejuda*) Tvarkoj. Pageidaujate ausų? Tuoju gausite ausų.

PATARNAUTOJAS eina prie stalo. Kai jis stabteli už IZAOKO nugaros, šis nustveria nuo stalo kastuvėlį ir pasisukęs vožia PATARNAUTOJUI per galvą. PATARNAUTOJAS aikteli ir susmunka. Bando keltis. Iš IZAOKO kastuvėlį išplėšia GLUOSNIS ir antrą kartą vožia PATARNAUTOJUI per galvą. Šis tylėdamas išsitiesia ant grindų ir nebejudą. Kastuvėlis iškrenta GLUOSNIUI iš rankų. Staiga abu puola vienas antram į glėbį ir aistringai pasibučiuoja

IZAOKAS. Mylimasis! Tavo rankos buvo ženklas į didžiąją paslaptį, balsas iš dangaus, amžinosios meilės balsas. Nesuprasdamas, kad myliu tave visą, kankinau tavo rankas. Dabar mudviem nebereikia akmeninio aukuro, mylimasai!

GLUOSNIS. Amžinai tavo! (Seka bučiniai)

IZAOKAS. Tavo lūpos kaip medus!

GLUOSNIS. Ir tavo! (*Pagaliau atsikvošėjo*) Ką mudu su juo veiksime?

IZAOKAS (*tebespausdamas GLUOSNĮ prie širdies*). Dabar taikos metas. Reiktų jį pagerbti.

GLUOSNIS. Tikrai reiktų. (*Atsipalaiduoja iš glėbio*) Kažkurioje operoje mačiau – – – Berods „Toscoje“. Uždek žvakes.

IZAOKAS švelniai pabučiuoja GLUOSNĮ į skruostą, ištraukia degtukus ir uždega žvakes. GLUOSNIS paima žvakides ir pastato abiejose PATARNAUTOJO galvos pusėse

GLUOSNIS. Gražu, ar ne?

IZAOKAS. Labai. Jis derinasi prie gėlių. Žvakių. Plakatų. Mūsų meilės.

GLUOSNIS. Mudu išsprendėme problemą, Izaokai. *Ana* ir *kita* pusė – susijungė.

IZAOKAS. Mudu po dvidešimties metų susijungėme.

Juodu apsikabina ir svajingai eina prie lango

Uždanga [1961]